

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB „K“ SKUNDO**

2024 m. rugsėjo d. Nr. S- (7-2024/95)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininko Evaldo Raistenskio, narių Andriaus Veniaus ir Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), išnagrinėjo UAB „K“ (toliau – Pareiškėja, Bendrovė) 2024-07-22 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2024-07-02 sprendimo Nr. 1AE-262 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjos atstovas advokatas A.B. 2024-08-20 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu. Muitinės departamento atstovas posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Vilniaus teritorinė muitinė (toliau – Vilniaus TM) atliko supaprastintą mokestinį patikrinimą dėl Pareiškėjos importuotų rūbų, pateiktų išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai bei įformintų elektroninėmis importo deklaracijomis (toliau – EID) Nr. 24LTVC0100IM018CB9 (2024-01-23) ir Nr. 24LTVC0100IM01A285 (2024-01-24), deklaruotų muitinės verčių. Atliekant mokestinį patikrinimą buvo pastebėta, kad prekių, įformintų pirmiau paminėtomis EID, deklaruota sandorio vertė žymiai mažesnė palyginus su kitų importuotojų deklaruotomis prekių kainomis.

Vilniaus TM konstatavo, kad prekių pardavimui arba jų kainai turėjo įtakos sąlygos ar aplinkybės, kurių poveikio, vadovaujantis 2013-10-09 Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – Sąjungos muitinės kodeksas), 70 straipsnio 3 dalies b punktu, neįmanoma nustatyti.

Vilniaus TM nusprendė nepripažinti deklaruotos sandorio vertės ir, nesant galimybės taikyti sandorio vertės metodo bei kitų, Sąjungos muitinės kodekso 74 straipsnio 2 dalies a, b, c ir d punktuose išvardintų metodų, muitinę vertę skaičiuoti vadovaujantis minėto straipsnio 3 dalimi. Vietos mokesčių administratorius naudojo Muitinės departamento Prekių muitinio įvertinimo informacinėje sistemoje (toliau – PREMI IS) sukauptus duomenis apie kitų importuotojų importuotas prekes, pritaikydamas mažiausias vertes iš atrinktų alternatyvių verčių.

Pagal Vilniaus TM 2024-04-15 supaprastinto patikrinimo ataskaita Nr. 4VM190952S (toliau – Patikrinimo ataskaita) skolininku muitinei buvo pripažinta Pareiškėja, kuriai buvo apskaičiuota papildoma mokestinė nepriemoka – 8 584 Eur maito, 16 828 Eur PVM bei 121 Eur maito delspinigių. Už padarytą mokestinį pažeidimą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 140 straipsniu bei įvertinus atsakomybei įtakos turinčias aplinkybes, Pareiškėjai buvo skirta minimali 20 proc. dydžio bauda – 5 083 Eur.

Pareiškėja, nesutinkanti su Patikrinimo ataskaita, padavė skundą Muitinės departamentui. Skundžiamu sprendimu Muitinės departamentas nusprendė patvirtinti Patikrinimo ataskaitą, netenkinant Pareiškėjos 2024-05-07 skundo.

Nesutikdama su skundžiamu sprendimu, Pareiškėja 2024-07-22 Komisijai paduotame skunde nurodo, jog Bendrovės direktorius A.A. daugiau kaip 25 metus užsiima dėvėtų drabužių ir

„stock“ prekių (drabužiai, avalynė ir kitos plataus vartojimo prekės) prekyba. Skunde paaiškinama, jog prekyba „stock“ prekėmis yra specifinė ir skiriasi nuo prekybos naujomis aktualaus (naujo) sezono prekėmis. „Stock“ prekės yra gamyklų perprodukcija arba perteklinės atsargos, kurios dėl įvairių priežasčių nepasiekė parduotuvių lentynų arba yra išimtos iš prekybos dėl pasibaigusio sezono. Pareiškėja pažymi, kad „stock“ prekės, kaip ir dėvėti rūbai, parduodami tik kilogramais, o ne vienetais. Tai yra skiriamasis šios veiklos bruožas, skiriantis „stock“ prekių prekybą nuo naujo sezono naujų drabužių prekybos.

Pareiškėjos teigimu, nagrinėjamu atveju faktinę aplinkybę, jog deklaruojamos prekės yra „stock“ prekės, patvirtina deklaruojamų prekių įsigijimo specifiškumas, t. y. Pareiškėja deklaruojamas prekes įsigijo kilogramais, o ne vienetais (prekių įsigijimą kilogramais patvirtina muitinei pateikti dokumentai (sąskaitos faktūros Nr. 9712 ir Nr. 9713, kuriose prekių kaina nurodyta ne už vieneta, o už kilogramą). Skunde detalai aprašomas Pareiškėjos verslo veikimo principas, pagal kurį pirmiausia Tiekėjai Bendrovei pateikia pasiūlymą įsigyti konkretaus pavadinimo prekių, mokant už prekių svorį. Aptariamam atveju nėra skirtingų kainų, priklausančių nuo perkamų prekių kategorijos, kadangi Bendrovė neturi galimybės pasirinkti norimų prekių kategorijų ir kiekio, privalo kaip mišinį pirkti ir tas prekes, kurios yra nelikvidžios ir parsiduoda sunkiai ar yra nesezoninės. Bendrovė įsigytas prekes rūšiuoja, atskiria sezonines prekes, brokuotas prekes, supakuoja prekes į maišus po ne mažiau kaip 15 kg ir perparduoda prekes didmeninėje prekyboje. Dėl pasirinkto verslo modelio, Bendrovė nepardavinėja prekių nei vienetais, nei mažmeninėje prekyboje.

Skunde aiškinama, jog Bendrovė nuolat prekių tiekėjų ieško visoje Europoje, nuolat perka prekes iš tiekėjų Lenkijoje, Olandijoje, Italijoje. Iš tiekėjo, esančio Jungtinėje Karalystėje Bendrovė prekes pirko pirmą kartą. 2024-01-04 Jungtinėje Karalystėje veikianti įmonė „P“ (toliau – Tiekėjas) Bendrovei pateikė pasiūlymą dėl sezoninių drabužių mišinio įsigijimo dviem sunkvežimiams. Prekės Anglijos rinkoje priskiriamos greitosios mados pigių prekių kategorijai. Pasiūlyme nurodyta, kad drabužių mišinį sudaro moteriški viršutiniai drabužiai, moteriški trikotažo gaminiai, moteriškos suknelės, moteriškos palaidinės ir moteriškos kelnės. Drabužių kaina – 7 Eur/kg, prekių kiekis vienam sunkvežimiui – 5 051,75 kg. Pažymima, kad 2024-01-08 Tiekėjas Bendrovei pateikė pasiūlyme nurodytų prekių kainoraštį, vieno sunkvežimio drabužių mišinio bendras svoris 5 051,75 kg, o bendra suma – 35 362,25 Eur. Bendras dviejų sunkvežimių drabužių mišinio bendras svoris 10 103,50 kg, o bendra suma – 35 362,25 Eur. 2024-01-10 Tiekėjas ir Bendrovė sudarė sutartį dėl prekių pardavimo, kurioje numatyta, kad už prekes turi būti atsiskaityta 100 procentų avansu iki prekių iškrovimo momento. Bendrovė 2024-01-10 bankiniu mokėjimo pavedimu pervadė Tiekėjui 33 200 Eur, o 2024-01-17 bankiniu mokėjimo pavedimu – 37 524,50 Eur. Taigi, dviem bankinio mokėjimo pavedimais Bendrovė avansu už prekes, nurodytas prekių pasiūlyme ir prekių kainoraštyje, sumokėjo Tiekėjui visą prekių kainą – 70 724,50 Eur. Bendrovei pilnai apmokėjus už Tiekėjo oferteje nurodytas prekes, Tiekėjas Bendrovei išrašė ir pateikė dvi sąskaitas faktūras, t. y. i) 2024-01-18 sąskaitą faktūrą Nr. 9712, kurios suma yra 35 362,25 Eur ir ii) 2024-01-18 sąskaitą faktūrą Nr. 9713, kurios suma yra 35 362,25 Eur. Skunde nurodoma, jog 2024-01-18 Tiekėjas perdavė prekes Pareiškėjos vežėjui – iš vieno CMR važtaraščio turinio matyti, kad Tiekėjas perdavė Bendrovei 24 paletes drabužių, o iš kito CMR važtaraščio turinio matyti, kad Tiekėjas perdavė Bendrovei 20 palečių drabužių. Pareiškėjos pasitelktas vežėjas UAB „O“ pristatė prekes Bendrovei, už suteiktas transporto paslaugas Bendrovė sumokėjo vežėjui 4 800 Eur. 2024-01-24 muitinės tarpininkas pateikė muitinei EID Nr. 24LTV0100IM01A285 ir Nr. 24LTV0100IM018CB9 dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą.

Nesutikimą su Muitinės departamentu Sprendimu Pareiškėja motyvuoja teiginiu, jog ginčo atveju Muitinės departamentas neteisingai įvertino Bendrovės ir jos Tiekėjo pirkimo-pardavimo sandorio sudarymo ir vykdymo aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, patvirtinančius šalių ikisutartinius ir sutartinius santykius. Pasak Pareiškėjos, Muitinės departamentas nepagrįstai nusprendė, jog neįrodyta, kas turėjo, ar galėjo turėti įtakos deklaruojamai prekių vertei, todėl

sprendė, kad Pareiškėjos importuojamų prekių vertei nustatyti negalėjo būti pritaikytas sandorio vertės metodas.

Pareiškėja cituoja Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio nuostatas bei nurodo, kad Muitinės departamentas, sprendime formaliai atkartojęs Vilniaus TM argumentus, aptariamoje situacijoje nepagrįstai importuotoms prekėms netaikė sandorio vertės metodo, todėl tiek skundžiamas sprendimas, kuriuo patvirtinta Vilniaus TM ataskaita, tiek pati ataskaita yra nepagrįsti bei naikintini.

Pareiškėja pažymi, kad jos pateikti rašytiniai įrodymai mokesčių administratoriumi buvo vertinami ne kaip aplinkybių ir rašytinių įrodymų, pagrindžiančių vieni kitus bei faktines aplinkybes visuma, o selektyviai, neatsižvelgiant į Pareiškėjos paaiškinimus apie Bendrovės vykdomos veiklos ypatumus, įprastą veiklos vykdymo algoritmą, maža to, kai kurie Pareiškėjos rašytiniai įrodymai apskritai nebuvo vertinami.

Kaip teigiama skunde, importuojamų prekių sandorio vertės pagrindas – kaina, už kurią prekės buvo parduotos eksportui į importuojančią šalį. Tokiu atveju turi būti importuojamų prekių pardavimo faktas, įvykęs prieš importą. Esminis pardavimo požymis – teisės disponuoti prekėmis perdavimas pirkėjui. Pareiškėja ir Tiekėjas sudarė prekių pirkimo-pardavimo sandorį ir jį įvykdė. Pasak Pareiškėjos, tai neginčijamai patvirtina rašytiniai įrodymai, dėl to nagrinėjamu atveju, ginčo tarp šalių nėra. Pažymima, kad tarp šalių sudaryto pirkimo-pardavimo sandorio turinį nuosekliai patvirtina konkretūs rašytiniai įrodymai, t. y. – prekių pasiūlymas ir Tiekėjo kainoraštis, mokėjimo pavedimai, sąskaitos faktūros ir CMR važtaraščiai. Visi šie dokumentai Pareiškėjos savalaikiai buvo pateikti muitinei, siekiant atlikti prekių importo (išmuitinimo) procedūras.

Pareiškėja nurodo, jog iš mokesčių administratoriui pateiktų rašytinių paaiškinimų aiškiai matyti, kad buvo nuosekliai sudarytas ir įvykdytas ginčo prekių pirkimo – pardavimo sandoris. Skirtingi ir skirtingu momentu sudaryti pirkimo-pardavimo sandorį patvirtinantys įrodymai nuosekliai patvirtina pirkimo-pardavimo sandorio objektą (drabužių mišinio sudėtis), jo apimtį (svorį) ir kainą.

Pareiškėja skunde teigia, kad ginčo atveju egzistuoja visos Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos sąlygos, deklaruojamoms prekėms taikyti sandorio vertės metodą.

Pirma, Bendrovės prekės ženklo (duomenys neskelbtini) parduodamų prekių kainoraštis (toliau – (duomenys neskelbtini) kainoraštis) muitinei buvo pateiktas kaip papildomas įrodymas, kuris patvirtina ne aplinkybes, kodėl aptariamam atveju turėtų būti taikomas sandorio vertės metodas, o kaip įrodymas patvirtinantis aplinkybes dėl Pareiškėjos vykdomos veiklos ypatumų, t. y. kad Pareiškėja vysto išimtinai tik didmeninę prekybą, prekes parduodant taip pat, kaip Pareiškėja jas perka – kilogramais, o ne vienetais. Pareiškėjos nuomone, Vilniaus TM neturėjo ir neturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo importuojamų prekių vertę nustatyti vertinant atskirais prekių vienetais, o ne pagal prekių svorį, kaip kad jos buvo įsigytos ir importavus planuojamos perparduoti.

Antra, Sprendime nepagrįstai teigiama, kad Pareiškėja pateiktuose mokėjimo dokumentuose nurodė, jog mokėjimas atliekamas pagal sąskaitas Nr. QU2288 ir QU2289, tačiau minėtų sąskaitų muitinei nepateikė. Tokią išvadą Muitinės departamentas padarė, neatsižvelgdamas į Pareiškėjos pateiktus paaiškinimus dėl šių sąskaitų išrašymo bei pateikimo aplinkybių. Atkreiptinas dėmesys, kad Tiekėjas apskritai Pareiškėjai niekada neišrašė sąskaitos Nr. QU2289, – tokia neegzistuoja. Tuo tarpu sąskaitos Nr. 9712 ir Nr.9713 už perkamas prekes buvo išrašytos tik po to, kai Pareiškėja pilnai apmokėjo už prekes. Pastebėtina, kad atlikdama mokėjimus mokėjimo dokumentuose Pareiškėja įrašė įmokos kodus Nr. QU2288 ir QU2289, kuriuos kaip nuorodas jam buvo nurodęs Tiekėjas, kad susieti ir atsekti užsakymą. Pareiškėjai atlikus mokėjimus pagal Tiekėjo nurodytus įmokos kodus Nr. QU2288 ir QU2289, Tiekėjas juos, kaip nuorodas nurodė 2024-01-18 sąskaitoje faktūroje Nr. 9712 ir 2024-01-18 sąskaitoje faktūroje Nr. 9713, kad susieti ir atsekti užsakymą, atliktą mokėjimą ir sąskaitą. Šios aplinkybės muitinei bei Muitinės departamentui buvo nurodytos ir paaiškintos, tačiau jų nevertino ir į Pareiškėjos paaiškinimus, pagrįstus rašytiniais įrodymais, neatsižvelgė. Neatsižvelgus į Pareiškėjos pateiktus įrodymais pagrįstus faktinių aplinkybių paaiškinimus, Vilniaus TM, vertindama Pareiškėjos pateiktus rašytinius įrodymus, ataskaitoje, o

Muitinės departamentas priimtame Sprendime, nepagrįstai ir neteisingai nurodė aplinkybes, kurių realiai / faktiškai net nebuvo. Iš to seka, kad buvo neteisingai padaryta išvada dėl pirkimo-pardavimo sandorį patvirtinančių rašytinių įrodymų tariamo prieštaravimo.

Trečia, muitinė, vertindama Pareiškėjos pateiktus įrodymus, juos turi vertinti kompleksiskai, o ne selektyviai. Iš Pareiškėjos Vilniaus TM pateiktų įrodymų matyti, kad 2024-01-18 užsakymas Nr. 9712 ir 9713 savo turiniu visiškai atitinka Tiekėjo pasiūlymą, kainoraštį bei sąskaitas faktūras. Nepaisant to, kad užsakymo sutartyje buvo nurodyta, kad prekės užsakytos pagal išankstinę sąskaitą Nr. QU2289, tačiau, kaip matyti iš tolimesnės pirkimo – pardavimo sandorio vykdymo eigos, tokia išankstinė sąskaita iš viso nebuvo Tiekėjo parengta, nors tolimesniuose dokumentuose (sąskaitose faktūrose) kaip nuoroda naudoti kodai išankstinę sąskaitą Nr. QU2289.

Ketvirta, prekių užsakymo sąlygų keitimas vykdamas tarp šalių sudarytas sutartis yra normali verslo praktika ir tokių sąlygų keitimas nesudaro pagrindo išvadai, kad tarp šalių sudarytas sandoris dėl kokių nors priežasčių yra ydingas. Tokia aplinkybė nėra ir negali būti priežastimi netaikyti sandorio vertės metodo.

Penkta, Vilniaus TM savo ataskaitoje akcentuoja, kad prekių užsakymo sutartyje numatytas mokėjimas pagal išankstines sąskaitas dvejomis dalimis. Mokesčių administratorius taip pat nurodo, kad faktiškai pateikti du mokėjimo dokumentai. Iš to seka, kad Pareiškėja mokėjimus už prekes atliko taip, kaip šalys buvo susitarę – dviem atskirais mokėjimo nurodymais.

Skunde akcentuojama, kad Pareiškėja mokėjimus atliko avansu. Užsakytų prekių bendra kaina sudaro 70 724,50 Eur. Nurodoma, jog Pareiškėja 2024-01-10 bankiniu mokėjimo pavedimu pervedė Tiekėjui 33 200 Eur, o 2024-01-17 bankiniu mokėjimo pavedimu – 37 524,50 Eur. Patikslinama, kad dviem bankinio mokėjimo pavedimais Pareiškėja avansu už prekes, nurodytas prekių pasiūlyme ir prekių kainoraštyje, sumokėjo Tiekėjui visą prekių kainą, t. y. – tiksliai 70 724,50 Eur. Pareiškėjos nuomone, eurų ir centų tikslumu atlikti du mokėjimai neleidžia abejoti tuo, kad tokie mokėjimai galėjo būti atlikti už kitas, nei deklaruotas, prekes.

Pareiškėja, apibendrinama išdėstyta, daro išvadą, jog nėra pagrindo abejoti, kad: i) Pareiškėja iš Tiekėjo įsigijo pasiūlyme nurodytas prekes, ii) sumokėjo pasiūlyme nurodytą kainą, iii) įsigytos prekės buvo perduotos Pareiškėjai nuosavybės teise ir pristatytos jai. Skunde dėstoma pozicija, jog Pareiškėjos su Tiekėju sudarytas sandoris yra aiškus ir nuoseklus, todėl esant minėtoms aplinkybėms, deklaruotoms prekėms nepagrįstai nebuvo taikomas sandorio vertės metodas.

Pareiškėja Komisijos prašo panaikinti Muitinės departamento Sprendimą, kuriuo netenkintas Pareiškėjos 2024-05-07 skundas bei patvirtinta Vilniaus TM Patikrinimo ataskaita. Taip pat skunde prašoma Komisijos priimti sprendimą grąžinti Pareiškėjos sumokėtus užstatus.

Muitinės departamentas Sprendime vadovaujasi Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią, prekių muitinės vertės pagrindas yra sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Sąjungos muitų teritoriją, kuri prireikus patikslinama.

Mokesčių administratorius nurodo, kad 2015-11-24 Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), 140 straipsnis reglamentuoja, jog tada, kai muitinė turi pagrįstų abejonių dėl to, ar deklaruota sandorio vertė atspindi visą sumokėtą arba mokėtiną sumą, kaip nurodyta Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalyje, ji gali paprašyti, kad deklarantas pateiktų papildomos informacijos. Jei abejonių nepavyksta išsklaidyti, muitinė gali nuspręsti, kad prekių vertė negali būti nustatoma pagal Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalį.

Muitinės departamento direktoriaus 2022-12-30 įsakymu Nr. 1BE-1043 patvirtinto Prekių muitinio įvertinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 38.1 papunktyje nurodoma, kad tuo atveju, jei muitinio įforminimo metu prekių muitinė vertė nebuvo tikrinta, taip pat gavus papildomą informaciją ir dokumentus, muitinės pareigūnas atlieka tikrinimo veiksmus, nurodytus Aprašo

30-33 punktuose. Aprašo 30 punkte detalizuojama, kokius dokumentus bei kokią informaciją tikrina muitinė, kai deklaruojama prekių vertė buvo nustatyta taikant sandorio vertės metodą. Muitinės pareigūnas, be kitų duomenų, tikrina, ar muitiniam įforminimui deklaruotai sandorio vertei pagrįsti pateikti dokumentai ir jų duomenys yra teisingi, išsamūs, neprieštarauja vieni kitiems, yra patikimi ir nekelia įtarimo dėl jų klastojimo (Aprašo 30.1 papunktis); ar išsamiai ir vienareikšmiškai aprašytos deklaruojamos prekės ir pagal aprašymą pakanka duomenų jas vienareikšmiškai identifikuoti, ar aprašyme nurodytas komercinis prekių pavadinimas (jeigu jis yra nurodytas pridedamuose dokumentuose), ar prekių klasifikavimas nekelia abejonių (Aprašo 30.2 papunktis); ar deklaruojama prekių muitinė vertė artima kitų importuotojų deklaruotoms tapačių arba panašių prekių sandorio vertėms, sukauptoms PREMI IS (30.3 papunktis); ar kartu su muitinės deklaracija pateiktose sąskaitose faktūrose ir (arba) sutartyse nėra prieštaringos informacijos (30.4 papunktis).

Patikrinimo metu mokesčių administratoriumi nustatyta, jog muitinio įforminimo metu pateiktose sąskaitose faktūrose Nr. 9712 (2024-01-18) ir Nr. 9713 (2024-01-18) nurodomas tas pats užsakymo numeris – QU2289, nepaisant to, kad mokėjimai už ginčo prekes buvo atlikti pagal du skirtingus užsakymus – QU2288 ir QU2289.

Muitinės departamentas konstatuoja, kad norint taikyti sandorio vertės metodą, turi būti aiškios visos su prekių pirkimu susijusios sąlygos ir visos kitos sandorio sudarymo aplinkybės. Sprendime pažymima, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2009-03-02 nutartimi administracinėje byloje Nr. A-438-290/2009 išaiškino, jog prekių muitinės vertės nustatymo pagrindas yra sandorio vertė, tačiau norint taikyti sandorio vertės metodą, būtina nustatyti faktiškai už prekes sumokėtą (mokėtiną) kainą. Tai viena iš esminių sandorio vertės metodo taikymo sąlygų, t. y. sandorio vertės metodas taikomas tik tuo atveju, kai apmokėjimo už prekes sąlygos yra aiškios ir pagrįstos konkrečiais įrodymais bei nustatytais faktinėmis aplinkybėmis.

Mokesčių administratoriaus teigimu, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) 2016-06-16 sprendimu prejudicinėje byloje C-291/15, pasisakydamas dėl muitinės vertės nustatymo teisingumo remiantis panašių prekių muitine verte, konstatavo, jog, prekių deklaruotai vertei esant daugiau nei 50 proc. mažesnei už vidutinę statistinę vertę, tokio vertės skirtumo pakanka, kad būtų pagrįstos abejonės ir jos sprendimas nepatvirtinti deklaruotos nagrinėjamų prekių muitinės vertės. Be to, ESTT pažymėjo, kad importuotų prekių sandorio vertę patvirtinančių dokumentų autentiškumas nėra lemiamas elementas; tai tik vienas iš veiksnių, į kuriuos gali atsižvelgti muitinė. Nepaisant šių dokumentų autentiškumo, muitinė gali abejoti importuotų prekių muitinės vertės teisingumu.

Muitinės departamentas 2024-05-22 sprendimu Nr. 1AE-189 įpareigojo Pareiškėją pateikti dokumentų, surašytų ne valstybine kalba, vertimus, be to, paprašė pateikti ir papildomus dokumentus, t. y. sąskaitas Nr. QU2288 bei QU2289. Minėtas sąskaitas Pareiškėja Muitinės departamentui pateikė, tačiau pastebėtina, jog šiuos dokumentus Pareiškėja pateikė tik po pirmiau minėtame Muitinės departamento sprendime išdėstyto įpareigojimo, nepaisant to, jog minėtų sąskaitų vietos mokesčių administratorius reikalavo jau mokestinio patikrinimo metu, tačiau dėl nežinomų priežasčių jų negavo. Pasak mokesčių administratoriaus, šis faktas taip pat kelia abejonių, ar Pareiškėja atskleidė visas su ginčo prekių įsigijimu susijusias aplinkybes, pagrindžiančias faktiškai už ginčo prekes sumokėtą kainą. Muitinės departamentas, pasisakydamas dėl Vilniaus TM atlikto ginčo prekių deklaruotų verčių palyginimo su vertėmis, esančiomis PREMI IS, atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėja ginčo prekes deklaravo nurodydama jų kiekį ne vienetais, o kilogramais. Minėtoje duomenų bazėje nurodomos vertės pagal prekės vieneta, tačiau, atsižvelgus į pačios Pareiškėjos dokumentus, t. y. pakuočių sąrašus, kuriuose nurodyti rūbų vieneto svoriai, buvo nustatyti faktiniai ginčo prekių kiekiai bei vieneto kaina, todėl laikytina, jog vietos mokesčių administratoriaus atliktas muitinės verčių palyginimas buvo teisingas.

Sprendime nurodomas MAĮ 67 straipsnis, kuriame numatyta, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas.

Mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos. Muitinės departamento teigimu, Vilniaus TM surašytoje Patikrinimo ataskaitoje bei jos prieduose tinkamai išdėstė importo mokesčių apskaičiavimo teisinius ir faktinius pagrindus bei pateikė išsamią apskaičiavimo detalizaciją. Pareiškėjai nepateikus jokių alternatyvių skaičiavimų, Muitinės departamentas nusprendė, kad ginčo dėl mokestinės nepriemokos dydžio nėra.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos skundas tenkintinas. Skundžiamas Muitinės departamento sprendimas naikintinas bei perduotinas nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas vyksta dėl Muitinės departamento Sprendimo, patvirtinančio Vilniaus TM Patikrinimo ataskaitą, kuria Pareiškėjai apskaičiuotas 8 584 Eur muitas ir 16 828 Eur PVM, apskaičiuoti 121 Eur muito delspinigiai bei skirta 5 083 Eur bauda. Patikrinimo metu mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėja iš Jungtinės Karalystės importavo įvairias plataus vartojimo prekes, kurias deklaravo EID Nr. 24LTVC0100IM018CB9 (2024-01-23) ir Nr. 24LTVC0100IM01A285 (2024-01-24). Vilniaus TM, patikrinusi muitiniam įforminimui Pareiškėjos pateiktus dokumentus, nustatė, kad pateikti dokumentai nepagrindžia deklaruotos sandorio vertės, todėl, iškilus abejonėms dėl deklaruotų prekių muitinės vertės realumo, mokesčių administratoriaus buvo nuspręsta atlikti ginčo EID deklaruotų prekių muitinės vertės papildomą tikrinimą ir prekes išleisti į laisvą apyvartą, Pareiškėjai sumokėjus užstatus 5 239 Eur ir 4 406 Eur sumai, taip užtikrinant galimai atsirandančių mokestinių prievolių įvykdymą. Ginčijamos Pareiškėjai nurodytos sumokėti į biudžetą mokestinės prievolės apskaičiuotos nustačius deklaruotų prekių muitinę vertę vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 74 straipsnio 3 dalies a punktu (naudojant PREMI IS (MVR 23) duomenis)).

Pareiškėja skunde Komisijai nurodo nesutinkanti su Vilniaus TM ir Muitinės departamento vertinimu, nurodydama, jog nepagrįstai importuotų prekių vertė nebuvo nustatoma pritaikant sandorio vertės metodą, numatytą, Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalyje. Pareiškėjos teigimu, Vilniaus TM, apskaičiuodama importuotų prekių muitinę vertę, neįvertino Pareiškėjos teiktų paaiškinimų, kuriuose kalbama apie Bendrovės vykdomos prekybos „stock“ prekėmis veiklos specifiškumą, nepagrįstai nustatė, jog ginčo atveju Pareiškėja neatitinka 70 straipsnio 3 dalies b punkto reikalavimų, ko pasėkoje Pareiškėjai buvo pritaikytas antrinis prekių muitinio įvertinimo metodas, panaudojant PREMI IS sistemos duomenis.

Komisija, atsižvelgdama į tai, jog Pareiškėja skunde yra išdėsciusi aiškius ir apibrėžtus nesutikimo su Muitinės departamento sprendimu motyvus, savo sprendime pasisakys dėl Muitinės departamento sprendimo pagrįstumo, atsižvelgiant į Pareiškėjos skundo motyvus.

Esminiai aktualūs teisės aktai

Nagrinėjamam ginčui aktualios Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 ir 3 dalys, 74 straipsnio 1–3 dalys, Įgyvendinimo reglamento 140 straipsnio 1–2 dalys, 144 straipsnio 1–2 dalys.

Dėl importuotų prekių muitinės vertės nustatymo ir muitinio įvertinimo metodų taikymo

Pareiškėja savo skundą grindžia visų pirma tuo, kad pagal Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalį prekių muitinės vertės pagrindas yra sandorio vertė (kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Sąjungos muitų teritoriją, kuri prireikus patikslinama), taip pat tuo, kad Pareiškėja pateikė įrodymus (sąskaitas, deklaracijas, Tiekėjo pateiktą pasiūlymą ir prekių kainoraštį, mokėjimo už transportą 2024-02-26 dokumentą, (duomenys neskelbtini) kainoraštį, 2024-01-09 sutartį-užsakymą, rašytinius paaiškinimus bei mokėjimo pavedimus), kurie atspindi realią importuotos prekės ekonominę vertę ir visą faktiškai sumokėtą kainą, todėl nepagrįstai taikyti alternatyvūs muitinio įvertinimo metodai. Tuo tarpu Vilniaus TM bei Muitinės departamentas, nepripažindami sandorio vertės metodo, rėmėsi Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 3 dalies b punktu bei Įgyvendinimo reglamento 140 straipsniu, remiantis kuriais savo procesiniuose dokumentuose nurodė, jog deklaruota prekių vertė žymiai (daugiau nei 2 kartus) skiriasi nuo palyginamųjų verčių, nurodytų PREMI IS.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjos skunde išdėstytų argumentų, primena, jog Įgyvendinimo reglamento 140 straipsnyje „*Deklaruotos sandorio vertės nepripažinimas*“, kuriuo siekiama įgyvendinti Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalį, nurodyta, jog: „*Jei muitinė turi pagrįstų abejonų dėl to, ar deklaruota sandorio vertė atspindi visą sumokėtą arba mokėtiną sumą, kaip nurodyta Kodekso 70 straipsnio 1 dalyje, ji gali paprašyti, kad deklarantas pateiktų papildomos informacijos.*“ Pagal Įgyvendinimo reglamento 140 straipsnio 2 dalį jeigu abejonų nepavyksta išsklaidyti, muitinė gali nuspręsti, kad prekių vertė negali būti nustatoma pagal sandorio vertės muitinio įvertinimo metodą.

Iš esmės analogiškas teisinis reglamentavimas buvo įtvirtintas ir iki Įgyvendinimo reglamento galiojusio 1993-07-02 Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), įgyvendinimo nuostatas (toliau – Reglamentas 2454/93), 181a straipsnyje, kuriame buvo nustatyta, jog muitinė neprivalo importuotų prekių muitinės vertės nustatyti remdamasi sandorio vertės metodu, jei vadovaujantis 2 dalyje nustatyta procedūra ji, atsižvelgusi į pagrįstas abejones, nėra įsitikinusi, kad deklaruojamoji vertė, remiantis Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsniu, atspindi sumokėtą arba mokėtiną bendrą sumą. Jei muitinė turi abejonų, apibrėžtų 1 dalyje, ji gali paprašyti papildomos informacijos pagal 178 straipsnio 4 dalį. Jei muitinė ir toliau abejoja, prieš priimdama galutinį sprendimą, ji privalo pranešti konkrečiam asmeniui raštu, jei taip pageidaujama, apie priežastis, dėl kurių kilo abejonų, ir suteikti jam galimybes pateikti atsakymą.

Nekvestionuojant nei Pareiškėjos skunde, nei skundžiamame sprendime išdėstytų argumentų, jog, nustatant muitinę vertę, įprastai pirmenybė teikiama sandorio vertei (*kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Sąjungos muitų teritoriją, prireikus patikslinta, siekiant išvengti savavališkai nustatytos arba fiktyvios muitinės vertės*), primintina, jog ESTT 2016-06-16 sprendime byloje *EURO 2004 Hungary* Nr. C-291/15 yra pateikęs reikšmingų išvadų dėl Reglamento 2454/93 181a straipsnio nuostatų, atitinkančių Įgyvendinimo reglamento 140 straipsnio teisinį reguliavimą, aiškinimo bei taikymo, kai importuotojo pateikta deklaracija muitinei kelia pagrįstų abejonų, ar deklaruojama importuojamų prekių vertė atspindi sumokėtą arba mokėtiną bendrą sumą.

Visų pirma, minėtoje ESTT byloje buvo nagrinėjama tokia faktinė situacija, kai Vengrijos bendrovė, pateikdama elektroninę importo deklaraciją, įformino įvairių prekių iš Kinijos išleidimą į laisvą apyvartą, o muitinė, po prekių išleidimo, nusprendė atlikti deklaracijos patikrinimą ir nustatė didesnę importuojamų prekių vertę, nei buvo deklaruota importo metu. Vengrijos muitinė, palyginusi importuotojo pateiktą komercinę sąskaitą faktūrą su jo buhalterijos knygomis ir apskaitos dokumentais bei su pateikta banko pažyma, priėjo išvados, kad šiuose dokumentuose nurodyta suma atitinka muitinės deklaracijos turinį, tačiau, palyginusi su panašių prekių vidutine statistine verte, nustatė, kad importuotų prekių muitinė vertė yra išskirtinai maža. Todėl Vengrijos muitinė suabejojo, ar prekių muitinė vertė buvo teisinga. Taip pat svarbu paminėti, jog Vengrijos importuotojo byloje prekių muitinė vertė deklaracijoje buvo nustatyta remiantis sandorio verte pagal Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnį ir kad prekėms nebuvo taikyti Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies a–c punktuose numatyti ribojimai ir sąlygos, taip pat ir tai, kad tarp sandorio šalių nebuvo minėto kodekso 29 straipsnio 1 dalyje nurodyto ryšio. Kitaip tariant, Vengrijos importuotojo atžvilgiu nebuvo nustatyta jokių Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies a-c punktuose nustatytų ribojimų ar sąlygų (Pareiškėjos atveju Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies b punktas atitinka Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 3 dalies b punkto nuostatas), kurios galėtų būti savarankiškas pagrindas netaikyti sandorio vertės metodo. Taigi, buvo siekiama išsiaiškinti, ar pagal Reglamento 2454/93 181a straipsnį muitinė gali, nustatydama importuotų prekių muitinę vertę, netaikyti šių prekių sandorio vertės metodo, nepaisant to, kad muitinė nekvestionavo importuotojo pateiktų įrodymų (sąskaitos faktūros ar mokėjimo pavedimo, atitinkančio sąskaitoje faktūroje nurodytas sumas), kurie pateikti siekiant pagrįsti faktiškai sumokėtą kainą už importuotas prekes.

Komisija atkreipia dėmesį, kad nagrinėjamoje byloje ESTT pažymėjo, jog Reglamento 2454/93 181a straipsnyje numatyta, kad atvejais, kai muitinei kyla pagrįstų abejonių, jog deklaruojama importuojamų prekių vertė atspindi sumokėtą arba mokėtiną bendrą sumą, tokių prekių muitinės vertės ji neprivalo nustatyti remdamasi sandorio vertės metodu. Todėl ji gali nepatvirtinti deklaruotos vertės, jeigu šių abejonių išlieka po to, kai ji galbūt paprašė papildomos informacijos arba papildomų dokumentų ir atitinkam asmeniui suteikė priimtina galimybę išdėstyti savo nuomonę dėl motyvų, kuriais grindžiamos minėtos abejonės (ESTT bylos Nr. C-291/15, 31 punktas bei jame nurodyta praktika). Dar daugiau, jeigu muitinės abejonės dėl importuojamų prekių sandorio vertės išlieka po to, kai ji paprašė papildomos informacijos arba papildomų dokumentų ir atitinkam asmeniui suteikė tinkamą galimybę išdėstyti savo nuomonę dėl motyvų, kuriais grindžiamos minėtos abejonės, siekdama nustatyti muitinę vertę, muitinė gali nepritari deklaruotai importuojamų prekių kainai ir taikyti antraeilis importuotų prekių muitinės vertės nustatymo metodus, numatytus Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnyje [*Komisijos pastaba*. atitinkamai Sąjungos muitinės kodekso 74 straipsnio 3 dalyje ir Įgyvendinimo reglamento 144 straipsnyje], ir, be kita ko, panašių prekių pardavimo kainą (ESTT bylos Nr. C-291/15, 35 punktas). Kalbant apie nagrinjamų abejonių pagrįstumą, ESTT taip pat nurodė, jog kai kurių pagrindinėje byloje nagrinjamų prekių deklaruota vertė buvo daugiau nei 50 proc. mažesnė už vidutinę statistinę vertę, o tokio vertės skirtumo pakanka, kad būtų pagrįstos muitinės abejonės ir jos sprendimas nepatvirtinti deklaruotos nagrinjamų prekių muitinės vertės (ESTT bylos Nr. C-291/15, 38–39 punktai).

Analizuojant šias ESTT išvadas nagrinėjamos bylos kontekste, svarbu paminėti tai, kad Pareiškėjos atveju sandorio vertės metodas buvo netaikytas patikrinimo metu mokesčių administratoriui nustačius, kad 2024-01-23–2024-01-24 laikotarpiu įformintomis 2 importo deklaracijomis įvežtų prekių deklaruota muitinė vertė, palyginus ją su kitų importuotojų deklaruotomis panašių prekių sandorio vertėmis, sukauptomis PREMI IS, yra daugiau nei dukart mažesnė. Tačiau Komisija, nustatydama ginčui reikšmingas faktines aplinkybes, pažymi, kad tiek Pareiškėjos skunde Komisijai, tiek 2024-04-02 Vilniaus TM gautame atsakyme į Vilniaus TM 2024-03-04 pranešimą Nr. (1.10 Mr/40)2VE-2571 (toliau – Atsakymas), Pareiškėja nurodo, kad įmonės veiklos modelis yra prekyba dėvėtais drabužiais ir „stock“ prekėmis, tai yra drabužiai, kurie yra gamyklų reprodukcija arba perteklinės atsargos, kurios nepasiekė parduotuvių lentynų arba išimtos iš prekybos praeito sezono prekės. „Stock“ prekės, kaip motyvuoja Pareiškėja, yra parduodamos kilogramais, ne vienetais. Dažniausiai parduodamos vieno prekinio ženklo įvairių rūšių prekės – megztiniai, palaidinės, striukės, apatinis trikotažas, aksesuarai ir kt. Kaip procesiniuose dokumentuose yra nurodžiusi Pareiškėja, kilogramo kaina priklauso nuo prekės ženklo ir nuo santykinio rūšių kiekio. Atsakyme Pareiškėja nurodė, kad deklaruojamo tarifinio klasifikavimo kodo kaip „stock“ rūšies prekės ar joms atitinkančios nėra numatyta, todėl tokios prekės buvo deklaruotos kaip nauji drabužiai (nurodant atitinkantį klasifikavimo kodą), išskiriant prekių rūšis – suknelė, striukė, megztinis ir pan. Pareiškėja nurodo, kad „stock“ prekių kainos negalima lyginti su naujų prekių, įvežamų pardavinėti mažmeninėje prekyboje vienetais parduotuvėse, kaina, nes „stock“ kategorijos drabužiais prekiaujama išparduotuvėse, dėvėtų rūbų parduotuvėse arba turgavietėse. Pareiškėja pažymi, jog importuotos (duomenys neskelbtini) prekinio ženklo prekės yra priskiriamos greitosios mados pigių prekių kategorijai, todėl jų kaina yra 7 Eur/kg.

Pasisakydama dėl Muitinės departamento Sprendime pateiktų argumentų vertinimo, Komisija pabrėžia, jog sutinka su Pareiškėjos motyvu, kad Vilniaus TM, surašydama Patikrinimo ataskaitą, neatsižvelgė į Pareiškėjos paaiškinimus dėl vykdomos veiklos specifikos, susijusios su dėvėtų ir „stock“ drabužių pardavimais didmeninėje prekyboje. Muitinės departamentas Sprendime nurodė, jog Vilniaus TM pagrįstai netaikė sandorio vertės metodo, motyvuodamas tuo, kad Pareiškėja nėra įrodžiusi, kas turėjo ar galėjo turėti įtakos žemai prekių vertei. Sprendime pažymima, kad Pareiškėja nepateikė visos informacijos, galinčios pagrįsti deklaruotą prekių vertę, t. y. sutarties su prekių pardavėju, taip pat nepateikė ir ginčo prekių pardavimo Sąjungos muitų teritorijoje dokumentų. Be to, pasisakydamas dėl ginčo prekių aprašymo muitinės deklaracijose,

Muitinės departamentas pažymi, kad, skirtingai nei teigia Pareiškėja, muitinei nebuvo pateikta jokių duomenų apie tai, kad šios prekės buvo praėjusio sezono likučiai ar perteklinė produkcija, kas, Pareiškėjos teigimu, ir nulėmė tokią žemą jų kainą. Komisijos vertinimu, toks Muitinės departamento teiginys nėra pagrįstas, nes, išanalizavus bylos medžiagą, aiškiai matyti, jog Pareiškėja tiek 2024-02-26 Vilniaus TM elektroniniu paštu siųstuose dokumentuose, tarp kurių buvo pateiktas aiškinamasis raštas, detaliai aprašantys Bendrovės vykdomos veiklos specifiką, tiek 2024-04-02 Vilniaus TM gautame Atsakyme Pareiškėja detaliai nurodo prekybos „*stock*“ prekėmis specifiką, įsigyjamų ir parduodamų prekių verčių kainodaros ypatumus, akcentuodama, kad prekės parduodamos ne vienetais, o kilogramais, bei atitinkamai kaina nurodoma eurais už kilogramą, o ne už atitinkamo drabužio vienetą. Komisija atkreipia dėmesį, jog Pareiškėja, siekdama įrodyti vykdomos *stock* ir dėvėtų drabužių didmeninės prekybos veiklą, Vilniaus TM yra pateikusi (duomenys neskelbtini) kainoraštį ir nuorodą į elektroninę svetainę, adresu: (duomenys neskelbtini), kuriame atsispindi Bendrovės teikiami pasiūlymai didmenininkams, nurodant, kad prekės yra tiekiamos didmeninę prekybą vykdančioms įmonėms, įkainuojant jas eurais už įsigytų prekių kilogramą.

Pažymėtina, kad ginčo nagrinėjimo 2024-08-20 Komisijos posėdyje metu buvo nustatyta, jog ginčo medžiagoje nėra tarp Pareiškėjos ir Tiekėjo sudarytos 2023-04-05 prekių tiekimo sutarties (toliau – Sutartis), minimos Pareiškėjos procesiniuose dokumentuose, todėl Pareiškėja kartu su 2024-08-23 dienos prašymu priimti teikiamą papildomą įrodymą, pateikė Komisijai Sutarties originalą anglų kalba, o vėliau pateikė ir vertimus į lietuvių kalbą.

Komisija, siekdama įvertinti mokesčių administratoriaus motyvų, dėl atsisakymo taikyti sandorio vertės metodą, pagrįstumą, atstato su prekių įsigijimu ir importavimu iš Jungtinės Karalystės į Lietuvą veiksmų chronologinę grandinę. Visu pirma, kaip matyti iš Pareiškėjos po 2024-08-20 Komisijos posėdžio pateiktos Sutarties turinio, Pareiškėja su Tiekėju 2023-04-05 sudarė Sutartį dėl prekių tiekimo. Pagal minėtos sutarties nuostatas prekės Pareiškėjai yra tiekiamos pagal individualią, kiekvieną kartą tarp šalių sudaromą, užsakymo sutartį. Užsakymo sutartyse vartojami Sutartyje nustatyti apibrėžimai ir sąlygos, susijusios su prekių užsakymu, įsigijimu bei pristatymu. Pagal Sutarties nuostatas, tam, kad įsigytų iš Tiekėjo prekes, pirkėjas Tiekėjui turi pateikti užsakymą. Gavęs ir patvirtinęs užsakymą, Tiekėjas pirkėjui pateikia pasiūlymą, kuriame nurodo visą sutarties užsakymo informaciją, kaip ji apibrėžta Sutartyje. Kaip matyti iš bylos medžiagos, 2024-01-04 Tiekėjas Bendrovei pateikė pasiūlymą dėl (duomenys neskelbtini) sezoninių drabužių mišinio įsigijimo dviem sunkvežimiais. Kaip nurodoma Pareiškėjos skunde, Tiekėjo pasiūlymas įsigyti (duomenys neskelbtini) prekių yra konkretus – pasiūlyme išsamiai nurodoma, kas sudaro siūlomų įsigyti drabužių mišinį, nurodyta prekės kilogramo kaina, bendras prekių kiekis ir kiekvienos kategorijos kiekis. Paminėtina, jog pasiūlyme taip pat nurodyta bendra pasiūlymo kaina (70 724,50 Eur) ir bendras prekių svoris (10 103,50 kg). Tuomet, 2024-01-08 Tiekėjas Bendrovei pateikė pasiūlyme nurodytų prekių kainoraštį, kuriame yra nurodyta identiška informacija kaip ir pasiūlyme, papildomai akcentuojant kiekvienos prekių kategorijos vertę (kaina išreikšta eurais už prekių kilogramą). Tiekėjo pateikto pasiūlymo pagrindu 2024-01-10 Tiekėjas ir Bendrovė sudarė užsakymo sutartį dėl prekių pirkimo-pardavimo. Pareiškėja skunde detalizuoja, jog pačioje užsakymo sutartyje nėra detalizuota, kokios parduodamos / perkamos prekės, kadangi tai išsamiai aptarta prekių pasiūlyme, kuris tapo sudėtine užsakymo sutarties dalimi. Šalims sudarius užsakymo sutartį ir pasibaigus ikisutartiniais santykiams, šalys ėmė vykdyti tarp šalių sudarytą prekių pirkimo – pardavimo sutartį. Pareiškėja, vadovaudamasi tarp šalių sudaryta sutartimi, 2024-01-10 bankinio mokėjimo pavedimu pervėdė Tiekėjui 33 200 Eur, o 2024-01-17 bankiniu mokėjimo pavedimu – 37 524,50 Eur. Taigi, dviem bankinio mokėjimo pavedimais Bendrovė avansu už prekes, nurodytas prekių pasiūlyme ir Tiekėjo prekių kainoraštyje, sumokėjo Tiekėjui visą prekių kainą – 70 724,50 Eur. Pareiškėjos teigimu, Bendrovės avansu už prekes sumokėta suma visiškai atitinka Tiekėjo prekių pasiūlyme ir kainoraštyje nurodytą prekių vertę. Taigi, kaip matyti iš bylos medžiagos, įsigytų prekių vertę Pareiškėja grindžia Pareiškėjos ir Tiekėjo sudaryta sutartimi, Tiekėjo pasiūlymu dėl prekių įsigijimo bei prekių įsigijimo sąlygas ir kainą detalizuojančiu kainoraščiu, taip pat bankinio

mokėjimo pavidimais, paliudijančiais, kad už įsigytas prekes Pareiškėja atsiskaitė su Tiekėjo Sutartyje numatytais terminais ir sąlygomis.

Komisija primena, jog ESTT formuojamoje bylų praktikoje dėl muitinės įstaigų pareigos motyvuoti pasirinktą prekių vertės nustatymo metodą yra pasisakyta, kad teisė į gerą administravimą, kuri atspindi bendrą Sąjungos teisės principą, apima reikalavimus, kurių turi paisyti valstybės narės įgyvendindamos Sąjungos teisę. Prie šių reikalavimų priskiriama nacionalinių institucijų pareiga motyvuoti sprendimus yra ypač svarbi, nes ji suteikia galimybę jų adresatui ginti savo teises įmanomomis geriausiomis sąlygomis ir žinant visas aplinkybes nuspręsti, ar naudinga dėl jų pareikšti ieškinį. Ji taip pat reikalinga, kad teismai galėtų vykdyti šių sprendimų teisėtumo kontrolę. Kalbant apie muitinės įstaigų sprendimus, pažymėtina, kad Muitinės kodekso 6 straipsnio 3 dalyje primenama joms tenkanti pareiga motyvuoti, kai jos priima raštu išdėstytus sprendimus, nepalankius asmenims, kuriems jie skirti (žr. ESTT 2014-05-08 sprendimo byloje Nr. C-604/12, 49 ir 50 punktus; 1987-10-10 sprendimo byloje *Heylens ir kt.*, Nr. C-222/86, 15 punktą; 2006-02-23 sprendimo byloje *Molenbergnatie*, Nr. C-201/04, 54 punktą). Muitinės įstaigos turi, pirma, aiškiai ir nedviprasmiškai motyvuoti, kodėl nusprendė netaikyti vieno ar kelių muitinės vertės nustatymo metodų. Antra, vykdydamos šią pareigą minėtos įstaigos savo sprendime, kuriame nustatoma mokėtinų importo muitų suma, turi nurodyti duomenis, kuriais remiantis apskaičiuojama prekių muitinė vertė tam, kad asmuo, kuriam ši vertė nustatyta, galėtų ginti savo teises kaip įmanoma geresnėmis sąlygomis ir, žinodamas visas aplinkybes galėtų nuspręsti, ar naudinga ją apskusti, o teismas galėtų vykdyti minėto sprendimo teisėtumo kontrolę (žr. ESTT 2017-11-09 sprendimo byloje „*LS Customs Services*“ SIA Nr. C-46/16, 44–45 punktus). Taigi, priimdamas sprendimą atsisakyti taikyti sandorio vertės metodą ir taikyti alternatyvųjį vertės nustatymo metodą, Muitinės departamentas privalėjo aiškiai motyvuoti sandorio metodo netaikymo priežastis.

Pažymėtina, kad Muitinės departamentas abejones taikyti sandorio vertės nustatymo metodą grindžia ir tuo, kad skundo nagrinėjimo metu mokesčių administratoriumi nustatyta, jog muitinio įforminimo metu pateiktose sąskaitose faktūrose Nr. 9712 (2024-01-18) ir Nr. 9713 (2024-01-18) nurodomas tas pats užsakymo numeris – QU2289, nepaisant to, kad mokėjimai už ginčo prekes buvo atlikti pagal du skirtingus užsakymus – QU2288 ir QU2289. Be to, Muitinės departamentas pastebėjo, jog šiuos dokumentus Pareiškėja pateikė tik po pirmiau minėtame Muitinės departamento sprendime išdėstyto įpareigojimo, nepaisant to, jog ginčo sąskaitų faktūrų vietos mokesčių administratorius reikalavo jau mokesčio patikrinimo metu. Komisija, pasisakydama dėl šių Muitinės departamento Sprendimo motyvų, nurodo, jog iš tikrųjų Sprendime minimos ginčo aplinkybės atspindi bylos medžiagoje, t. y. Pareiškėja ginčo sąskaitas faktūras, kuriomis buvo įformintas prekių įsigijimo faktas mokesčių administratoriui pateikė tik po pakartotinio reikalavimo pateikti papildomus dokumentus, tačiau, Komisijos vertinimu, nėra sutiktina su Muitinės departamento išvadomis, jog minėtos aplinkybės sukėlė abejonių, jog Pareiškėja pilnai atsiskaitė su Tiekėju už įsigytas ginčo prekes. Ginčo prekių įsigijimo sandorio realumą ir vientisumą įrodo Pareiškėjos skunde ir šiame sprendime nurodyta nuosekli tarp Pareiškėjo ir Tiekėjo susiklosčiusių veiksmų grandinė, kurioje atspindi kiekvienas sandorio etapas, nuo pasiūlymo įsigyti prekes iš Tiekėjo gavimo iki galutinio atsiskaitymo už įsigytas prekes. Vertindama ginčo medžiagoje turimus duomenis, pagrindžiančius faktą, jog Pareiškėja sumokėjo Tiekėjui būtent už ginčo prekes, Komisija pažymi, jog Pareiškėjos pateiktuose dokumentuose – 2024-01-04 Tiekėjo pateiktame pasiūlyme, 2024-01-08 Tiekėjo pateiktame kainoraštyje bei Pareiškėjos 2024-01-10 ir 2024-01-17 atliktuose mokėjimo pavidimuose nurodytos sumos sutampa. Komisija atkreipia dėmesį, jog taipogi sutampa minėtame Tiekėjo pasiūlyme ir kainoraštyje nurodytas prekių svoris su ginčo EID deklaruotais importuojamų prekių svoriais – 10 103,50 kg. Taigi, atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes, Komisijos vertinimu, nėra pagrindo abejoti, jog Pareiškėjos atlikti mokėjimai Tiekėjui yra susiję būtent su ginčo prekių įsigijimu, todėl skundžiamo sprendimo argumentai laikomi nepagrįstais bei nepakankamais, nustatytoms faktinėms aplinkybėms nuginčyti.

Muitinės departamentas, pasisakydamas dėl Vilniaus TM atlikto ginčo prekių deklaruočių verčių palyginimo su vertėmis, esančiomis PREMI IS, pripažįsta faktą, kad Pareiškėja ginčo prekes deklaravo nurodydama jų kiekį ne vienetais, o kilogramais. Tačiau Muitinės departamento padaryta išvada, kad vietos mokesčių administratoriaus atliktas muitinės verčių palyginimas buvo teisingas, nėra pagrįsta. Komisijos vertinimu, kilogramais išsigyjamų dėvėtų ir „stock“ prekių kaina, kurių kaina skaičiuojama pagal svorio matą, negali būti lyginama su PREMI IS duomenų bazėje nurodomomis vertėmis pagal prekės vienetą. Todėl esant skirtingiems ginčo prekių įkainojimo mato vienetams ginčo prekių deklaracijose ir Vilniaus TM bei Muitinės departamento sprendime, negali būti teigiama, kad vertės skirtumo pakanka, kad būtų pagrįstos muitinės abejonės.

Komisijos vertinimu, aptartos faktinės aplinkybės, susijusios su Pareiškėjos vykdoma veikla, neleidžia vienareikšmiškai teigti, kad ginčo prekės deklaruotos sąlyginai maža ginčo prekių verte, lyginant ją su kitų importuotojų išsigytų prekių vertėmis, nes, kaip buvo minėta aukščiau, tiek Vilniaus TM, tiek Muitinės departamentas Pareiškėjo deklaruotas ir kitų importuotojų deklaruojamas prekių muitinės vertes lygino neatsižvelgdamas į skirtingus kainos matavimo vienetus, kurie gali turėti esminę reikšmę deklaruotai prekių vertei. Taigi, atsižvelgiant į ginčo šalių procesiniuose dokumentuose išdėstytas pozicijas, konstatuotina, jog muitinė privalėjo įvertinti minėtų aplinkybių poveikį vertinamų prekių kainai, tačiau vertinimo veiksmų išsamiai iki galo neatliko, todėl Muitinės departamento ir Vilniaus TM abejonės dėl deklaruotos sandorio vertės teisingumo, taip pat atsisakymas taikyti sandorio vertės metodą bei pritaikytas alternatyvusis muitinės vertės nustatymo metodas negali būti vertinami kaip pagrįsti ir atitinkantys bylos aplinkybes, nustatytas atlikus išsamų ir visapusišką byloje pateiktų įrodymų tyrimą bei vertinimą.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjos po 2024-08-20 Komisijos posėdžio pateiktos Sutarties, pažymi, kad pagal MAĮ 153 straipsnio 3 dalies nuostatas mokesčių mokėtojas privalo pateikti centriniam mokesčių administratoriui visus dokumentus ir įrodymus, kuriais grindžia savo nesutikimą su mokesčių administratoriaus sprendimu.

LVAT praktikoje pripažįstama, kad Komisijai, kaip mokestinį ginčą tarp mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus nagrinėjančiai institucijai, įvertinus ir atsižvelgus į jai naujai pateiktus įrodymus, centriniam mokesčių administratoriui būtų užkirsta galimybė savo turimomis priemonėmis patikrinti Komisijai naujai pateiktus įrodymus, taip pat atsirastų pagrindas skirtingam faktinių aplinkybių interpretavimui, dėl ko centrinis mokesčių administratorius netektų teisės apskusti nepalankų pastarajam Komisijos sprendimą (2006-01-31 nutartis adm. byloje Nr. A8-738/2006), taip pat, jog šios normos tikslas – užtikrinti centriniam mokesčių administratoriui teisę pasinaudoti galimybe savo turimomis priemonėmis patikrinti Komisijai naujai pateiktus įrodymus (2005-02-15 nutartis adm. byloje Nr. A11-180/2005).

LVAT 2018-04-18 sprendime adm. byloje Nr. eA-305-438/2018 yra pažymėjęs, kad vienas iš pagrįstumo aspektų (mokesčių administratoriaus sprendimo), nepriklausomai nuo pareiškėjo skunde nurodytų motyvų, yra nustatymas aplinkybės ar mokesčių administratorius, atlikęs mokestinį patikrinimą, visapusiškai ir objektyviai ištyrė visas svarbias aplinkybes, kurios yra būtinos atitinkamam teisiniui santykiui kvalifikuoti. MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punkto paskirtis ir yra ištaisyti tokio pobūdžio klaidas, kurias mokesčių administratorius padarė, atlikdamas mokestinį patikrinimą.

Kadangi Komisijai papildomai pateiktas dokumentas (tarp Pareiškėjos ir Tiekėjo 2024-04-05 sudaryta Sutartis ir jos vertimas) gali turėti įtakos sprendžiant dėl juridinę reikšmę turinčios faktinės aplinkybės – sandorio vertės metodo taikymo ginčo prekių muitinei vertei nustatyti, būtina užtikrinti Muitinės departamentui galimybę savo turimomis priemonėmis patikrinti Komisijai papildomai pateiktus įrodymus, juos įvertinti ir spręsti dėl jų įtakos Pareiškėjos apmokestinimui.

Įvertinusi visas aukščiau nurodytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad yra pagrindas Muitinės departamento sprendimą panaikinti ir Pareiškėjos skundą grąžinti Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, išnagrinėjusi Pareiškėjos skundą, atsižvelgdama į aukščiau išvardytas aplinkybes ir vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti 2024-07-02 Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sprendimą Nr. 1AE-262 dėl nurodymo Pareiškėjai sumokėti 8 584 Eur maito ir 16 828 Eur PVM bei su jais susijusias sumas ir Pareiškėjos skundą perduoti Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Regionų apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Regionų apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narys

Andrius Venius